

CSURGÓ ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI és KÖZGAZDASÁGI HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

A „CSURGÓI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSULAT” HIVATALOS KÖZLÖNYE.

<p>Előfizetési ár: Egész évre 8 korona Félévre 4 korona. Negyedévre 2 korona. Egyes szám ára 20 fillér.</p>	<p>Felelős szerkesztő: Dr. JÜNKER PÁL. Társzerkesztő: FOLENTA LAJOS.</p>	<p>Kiadó és laptulajdonos: VAGÓ GYULA könyvnyomdájános hova az előfizetési díjak és a hirdetések küldedők A hirdetések jutányosan számítjuk.</p>
--	--	--

A munkáskérdés.

Ártatlannak nyugodtnak látszó kráter feneken forr, habborog, zavarog a föld mehe. Megis mindenki halad a maga útján és a legtöbbszörre bekészen nyüzsgő embertömeget látván, azt hinned: a sors változatos hullámzása közepette szokott medrében folyik az emberi kez észvezette munkája, a villamgyorsasággal kattogó gépek egyhangu zakatolása. Csodás szerencseje az emberi természetnek, hogy becsüljük a veszélyeket, melyek leptonnyomon érhetnek. Tan a szokás hatalma, tan a minden emberben többé-kevésbé meglévő fatalizmus az okai, hogy a felszint, a látszatot elfogadjuk valónak, a kihűlt, csendes krátert aggodalom nélkül nézzük s nem gondolunk a föld tüzes mélyéből hatalmas elemi erővel kitörni készülő evolúcióra.

Aki gondolkozva nézi mai társadalmunk berendezését, annál menten szemébe ötlük számos vizsátsága. E vizsátságok egy része erkölcsi, s orvoslásuk etikai eszközökkel volna elérhető. A társadalmi kérdésekkel foglalkozóknak sok fejtörést okoz, miképp lehetne elérni, hogy az emberiség közelebb jutna az erenyességhez és levetné mindama felszagségeket, melyek elkorcsosítják társadalmunkat. Szép kívánság, ám ki hiszi el, hogy

lesz valaha oly társadalom, melynek minden egyes tagja jóra való és becsületes? Mindazonáltal ezen a téren megfelelő hit- és népoktatással és jó törvényekkel nagy eredményeket lehet elérni, amennyiben ezek segítségével a büntények számát jelentékenyen apasztani lehet.

A modern élet szükségparancsolta tulpraktikus felfogása mellett ilyen abszolút eredményeket anyagi téren kevésbé lehet elérni. Mert jóllehet egy-egy nemzet, akár mezőgazdasága, akár ipara vagy kereskedelme, akár pedig szerencsés konstellációk révén előnyösebb helyzetet csikarhat ki magának, a civilizált emberiség összessége általában nyög — és bizonyára még soká nyögni fog — a megélhetés sulya alatt. Mindig, eltekintve a kiváltságos helyzetben levőktől, kikre az általánosság elve nem alkalmazható, azt látjuk minden vonalon, hogy a sok emberi élet egymásbakapcsolása nélkülözi az összhangot. Abszolút igazságosság itt nincs, a mai viszonyok között nem is képzelhető. Az ember vagy többet vagy kevesebbet kap azért, amit nyújt, mint a mennyi joggal megilletné.

Különösen nagy az aránytalanság a kézi munkánál. Minthogy a munka éltető ereje a társadalomnak, méltán jogot formálhat arra, hogy minden másnál többre becsüljék. Aki keze

munkájával segíti a társadalmat a megélhetésre, nemcsak tiszteletet érdemel, de megérdemelné bizonyára azt is, hogy maga is gondatlanul megélhesen. Hogy nincs úgy, arról nem — mint a szocialisták állítják — a nagytőkék tehetnek. Legalább nem mindig, sőt ma már — amikor a munkások szervezkedése oly erős, hogy majdnem mindenkor sikeresen érvényesíthetik követeléseiket — alig léteznek erre példa.

Rendjén van, hogy a munkás megkapja megfelelő bérét, s rossz ember, aki ezt tőle megvonni kívánja. Ám azért a munkások legnagyobb részének helyzete ma is olyan, hogy csak tengődnek, szűkölködnek, sőt nyomorognak is. Hiába erős a szakszervezetek, hiába folytatnak bérharcokat, a nagytőke, a sárgaföldig lehurcolt nagytőke nem teljesíti jogos kívánságait, mert — ismét leszámítva a keves kivételt — nem teljesítheti. A nagytőke, mely munkásokat foglalkoztat, maga is dolgozik, s megkívánja a munkája bérét. A rideg matematika igazsága az az igazság, melyet a munkabérek megszabásánál szemmel kell tartania. Amikor a matematikai igazság vétót kiált, megszűnik a humanitás s nem lehet kívánni, hogy valaki ipart csak azért folytasson, hogy helyettesítse a jótékony intézetek filantróp feladatát és anyagilag

A „CSURGÓ ÉS VIDÉKE” TÁRCAJA

Egy varázslat következménye.

Irta: ZSOLDOS LÁSZLÓ.

Ösmerted Jánost, a becsületes vargát?
— Kérdezte, iróasztalomon egy vastag könyvön kuporogva, a törpe. — Azt a János, akit elhagyott a felesége?

Lassan feleltem, mialatt kékfüstkarikát fújtam a szivaromból:

— Ösmertem, mit akarsz mondani róla?

A törpe nagy szakáttú kis öreg volt; akkora fejfel mint az öklöm, olyan törzsökkel, mint a kezem csuklója s oly vékony és rövid lábba, meg karral mint a mutató ujjam — felhuzta orrcsípáját és arcán mint a sült alma összeránc osodva nagyot prüszszentett, körömmel kezével pedig idegesen intett:

— Ne . . . (hap ci!) ne fujd rám kérlek alásan a füstöt, mert nem bírom kiállani!

Szólt, és miután letettem a szívart az asztal tulsó szélén álló hamutartóra, megengesztelődve folytatta:

— Azt kérdezed, hogy mit akarok mondani János vargáról? Egy különös történetet akarok mondani róla. Illetőleg róla meg Annáról a feleségéről.

Erdeklődve pillantottam a kis rutságra, mert tapasztalásból tudtam, hogy az öregnek bozontos szakálla tele van ujsütetű pletykákkal, amelyeket csak a törpék ösmernek. És az én törpém csak megborzolja a szakállát s mint az ákából tavasszal az illat úgy szállnak elő belőle a csodás történetek. Ő pedig — igen, olvasóm — megborzolta a szakállát.

— No hát — szólt — ennek a becsületes János vargának a felesége azt képzelte magáról, hogy ő nem vargánának született, hanem valami másnak, grófnának,

hercegnőnek, vagy ünnepeit híres művésznőnek. Akit körülrajzanak a férfiak, akár rózsát a méh. Aki előtt hódolnak mint győztes hadvezér előtt a leigázott nép. S akinek fehér atlasz papucsá alá a legszebb bokokat rakják le a finom udvarlok.

Mindebben egy öreg mézeskalácsos asszony volt a rossz szelleme. Mert ez olyan mézeskalácsot készített, hogy aki egyszer megkóstolta, az nem állhatta meg, hogy a következő kilenc bucsun, vagy sátaros ünnepen is megint ne egyék belőle, aki pedig így már tízszer evett a kalácsból, az úgy megcsömörlött tőle, hogy attól a perctől kezdve mindig csak a legdrágább süteményekre s tortákra áhitozott; és egyáltalában csupa olyan étkekre, amelyeket nem mézeskalácsos sátrakban, hanem ezüst, meg arany csészékben találnak elő.

Anna, a vargáné, szintén megkóstolta tízszer a vénasszony kalácsát, A kostolást leánykorában kezdte, s még igen fiatal menyecske volt, a mikor megette a tizedik

Öltönyök 44
K-tól feljebb.

Aki olcsó és divatos ruhát akar viselni, az keresse fel **Sörlei Jenő férfiszabó divattermét Csurgón** (Vágó-fele házban.) A raktáron levő szövetekből 25 százalékkal olcsóbban készítek angol szabású ruhákat.

Tisztelettel

Sörlei Jenő Csurgó.

Öltönyök 44
K-tól feljebb.

— saját állandó kárára — segíyezze a nála alkalmazásban levő embereket.

Van ugyan még egy másik igazság is, amelyre a munkások hivatkoznak. Követeljen a munkaadó többet a készítményéért és juttassa a többletet, vagy jelentékeny részét a munkásnak. Így aztán a munkaadó vállalatára nem fizet rá. Igaz, nagyon igaz. Csakhogy sajnos, erre az igazságra meg a fogyasztó közönség fizet rá. Meg pedig olyannyira, hogy — ha ez így tovább tart — mint a vízbe merülő patkányok a hajó fedélzetére kell menekülnünk, oly hajóéra, mely elvisz messzire — tengerentúlra.

Erős, izmos közgazdaság — ez, csak ez kell a magyarnak. Jobb sora léssen akkor a munkásoknak is, kiket szívesen vigasztalnánk azzal, hogy, amíg meglesz, nyugodtan várjanak. Fájdalom, hiába vigasztalnók őt ezzel, azt mondják rá, hogy az egyszeri számár is épp akkor adta ki paráját, mikor már legjobban értett a koplaláshoz.

Igy hát, ha folyik is a munka, a kedélyek melyében csak tovább nyugtalankodik a forrongás, háborgás. S amikor — vajmi gyakran — kitér kráteréből a tüzés láva, mind ráhull közgazdasági életünkre, melyen hovatovább annyi sebet ejt, hogy pusztulással fenyegeti nemcsak közgazdaságunkat, hanem magukat a munkásokat is, kitéve utóbiákat annak, hogy még kevés kenyérüktől is meglegyenek fosztva.

Noha tehát őszintén óhajtjuk, hogy a munkások helyzetükön annyit javítsanak, amennyit csak lehet, mégis kívánatosnak tartanók, hogy — mielőtt felveszik a bérharcot — szorgosan megvizsgálják, kibírja-e iparuk és munkaadojuk azt a követelést, melyet velők szemben támasztanak? Mert bizony volt már rá elég eszt, hogy nagy

gyáraknak is csak azért kellett beszűntetniök üzemüket, mivel a munkások bérköveteléseit teljesíteni nem lehetett.

Hírek.

— **Kinevezés.** A m. kir. belügyminiszter Melha Valdemárt miniszteri segédfogalmazóvá nevezte ki és főispantükári minőségben szolgálattételre Marostordamegye főispánja mellé rendelte ki.

— **Morvay Zsuzsika** fokónként közeledik a művészi sikerek biztos magasiata fele. A nyáron Osztenében hangversenyezett, igazán nemzetközi s előkelő közönség előtt; ma este pedig Budapesten a Lipotvárosi Kaszinó hangversenyen lép fel, csupa hírneves művész társaságban. Szívesen rögzítjük meg a kis Zsuzsika sikereinek fokozatait s reméljük, hogy nemsokára nálunk is bemutatja fenyés tehetséget és tudását.

— **Halálozás.** Kalocsay Endre csurgói főgimn. tanart és családját súlyos csapás érte. Legidősebb fia, Dr. Kalocsay Endre Gyula okleveles tanár folyó hó 10 én rövid szenvedés után elhunyt. A rendkívüli szorgalmas, nagy tehetségű és fenyés tudású ifjut, akire kecségetően szép jövő várt volna, élte tavaszán ragadta el a gyilkos kör az élők sorából. Pedig az életet igazán megérdemelte volna szegény jó Bandi fiu, atyjának büszkesége, a jó nevelésű és puritan jellemű ifjak mintaképe, akivel sok fáradság útján megszerzett valódi tudomány szalitt a sirba. Temetése 12-én délelőtt ment végbe, osztatlan és általános részvét mellett. A melyen sujtott családnak őszinten átértett részvétünket tolmácsoljuk. Adjon nekik a Mindenható erőt a súlyos csapás elviseléséhez és nyujtsion vigasztalást és megnyugvást többi gyermekeikben.

— **Jótekonyság.** A csurgói szegénysegítő egyesület részere Brunner N. uró Budapestről 50 koronát küldött. A jótekonny és kegyes szívű uró adományaert ezuton is hála s köszönetet mond az egyesület vezetősége, Tiszteletteljesen közli továbbá az egyesület vezetősége, hogy az ez idei gyűjtést megkezdette s azt a választmány nőtagjai végzik s felkéri a közönséget hogy a gyűjtéshez kegyes adomán aival hozzájárulni sziveskedjék. Itt van a hideg zimankos tél Sok sok szegény vár segítségre sok kis gyermek didereg! Gondoljunk rájuk, kiknek a sors jobb modot adott.

— **Közjegyzőség Nagyatádon.** A. m. kir. igazságügyi miniszter folyó hó 6 an 44116. — 906. I. M. IV. sz. a kelt rendeletével nagyatádi kir. járásbírótság területére Nagyatád székhelylyel és 1907. március 1-től kezdődőleg külön kir. közjegyzőséget rendszeresített. Ezuttal Nagyatád megint kitétt rajtunk s mi csak maradunk a régi kerékvágásban.

— **Szilyveszter estély.** A Polgári Casino decemcer hó 31-ikén este 8 óraker saját helyiségeiben játékonycelu, műkedvelői előadással, egyébb programmal és táncsal egybekötött szilyveszter estélyt tart, melynek előkészületei most folynak. A meghívokat e héten bocsájttak ki.

— **Vonatösszeütközés Csurgon.** F. hó 14 én pénteken reggel a Budapest felől Csurgora reggel egynegyed 6 óraker érkező személyvonat összeütközött a pályaudvaron tolató tehervonattal. Az összeütközésről egy szem-, és fültanu a következőket mondja el. Reggel korán a Gyékényesre menő vonattal elutani szándékozva épp a pályaudvaron tartozkodtam s néhány társammal a várteremben beszélgettem, midön ugy 5 óra 38 p-kor távolról hatalmas robajt hallottunk. Néhány perc mulva egy vasuti alkalmazott rontott be a várterembe orvost keresve. A helyszinre siettünk, a hol borzalmas kép tárult elénk, a tehervonat első és második kocsija egymásba tolvodva s félig felborulva feküdt keresztbe a síneken. A vonatvezető kocsijába az előtte levő kocsi formálisan befuródott s a tehervonat vezetőjét Balog Jenő maga alá temette romjaival. A személyvonat hálókocsijának eleje össze volt zuzva. A sínek menten letört ütközők s egyébb, fa és vasalkotrészek heverték. — Haláleset szerencsere nem történt. A bennszorult vonatvezetőt Dr. Énn Kálmán tb. megyei fő —, s vasuti orvos vezetése mellett a vonatok s a pályaudvar személyzete veszedelmes helyzetéből hamarosan kiszabadította s aztan Dr. Énn Kálmán s Dr. Horváth Gyula orvosok vették ápolás alá. Súlyos zuzódásokat a felborult kályhatol könnyebb égési sebet s agyarázkódást szenvedett. Könnyebb zuzódásokat szenvedett a teher vonat mozdonyvezetője s fűtője, a személyvonat mozdonyvezetője s fűtője, egy utas hölgy s a hálókocsi kísérője. Maga az összeütközés ugy történt, hogy a tehervonat tolatván neki ment az épen beérkez személyvonatnak; mire a nagy ködben a két mozdonyvezető a bajt észre vette, az összeütközés már megtörtént, dacára, hogy a teher-

kalácsot, Ettől fogva nem lehetett vele birni. Hiába kopogott a kaptafán éjjel nappal a szegény varga, nem birt annyi sokat kopogni, hogy feleségének a szive ne többször dobogott volna a pompáért, fényüzésért és nagyuri módért.

Hasztalanul kanyarította volna le a derék varga dikicsével, mint valami fehérén ragyogó cipőt, a csilagokat az égről. Anna elégedetlen volt, sirt és átkozta a sorsot, a mely ily sanyaru helyzetbe sodorta, elégületlenkedett, panaszkodott és sirt annyira, hogy János varga egy alkalommal végre méregbe jött; és egy cipő talpalása közben akkorákat koppantott a kaptafára, hogy a hű fadarab most már nem állhatta meg szó nélkül, és szemrehányóan mondta.

— Látod gazdám, te nagy elkeseredésben haragszol és haragodban oly nagyokat ütöz rajtam, hogy ha feleségeden ütneél akkorát, bizony Isten, nem lenne többé okod semmi elkeseredésre!

A varga, aki még sohasem hallotta beszélni a kaptafát, álmélkodva nézett reá.

— Csakugyan, kaptafa neked igazad lehet!

És amikor Anna asszony a legközelebbi alkalommal megint siránkodni kezdett sanyaru helyzete miatt, a becsületes varga kopta a kaptafát, és ugy, de ugy elverte vele a nagyravágyó menyecskeket, hogy nagyobb ütlegekre biz' Isten — asszony már sohasem vágyhatott volna.

És ki tudja, meddig — meddig nem — ütlegelte volna, ha utóljára is a kapta meg nem szánja és ő maga nem kéri a vargát, hogy hagyja abba a verést.

— Elég lesz gazdám, elég lesz a verésből! Ha ennyi nem használt, hidd meg, a többi ütleg már annyi, mintha borsot hánytál a falra.

— Lehet, hogy igazságod van, szólt erre János, és elreszívén felesége szoknyájának a rancát, abba hagyta a verést. Az asszony pedig, amint szabadnak érezte magát, uccu kiszaladt a szobából.

— Hova mész? — akarta kérdezni a varga, de ime már későn volt: Anna már nem volt sehol...

Az ajtóban ugyanis, ahol kiszaladt már varta a vén mézeskalácsos asszony, hogy nagy diadallal elvigye magával. Mert, ime, megint sikerült a mézeskalácsaival egyet magával ragadni!

— Nem bírod elviselni tovább azt a nyomoruságot? — Szólt a távozó asszonyhoz hízeltő hangon. — Jó, most itt hagyod ezt a koldustarisznyát velem jössz és meg látod, milyen dusszadag hercegnő leszesz! Palotád lesz, szolgálád és fogatod; nyakadban gyémánt ékszer fog ragyogni, s hajadban és füledben briliáns. Aranycsatja lesz papucsodnak, s annyi drága gyűrűd lesz, hogy alig tudod mozgatni újjad. Gondolatodat inasok serege fogja lesni, nem lesz a földön az az élvezet, amit egy röpke ohajtásoddal magad elé ne varázsolhatnál! Jó lesz?

— Oh, — suttogta a szökevény menyecske, mialatt görcsösen belekapaszkodott a mézeskalácsos asszonynak a karjába, oh, ez nagyszerű dolog lesz, kedvesem!

És mialatt ura épen utólerre volna a küszöbön, gyorsan, mint a szellő tovalibbant

a mézeskalácsossal. És ugy eltűnt, hogy még ütni sem lehetett a nyomát.

Csakugyan, a mézeskalácsos asszony megtartotta a szavát. Annaból hercegnő lett. Olyan szép, olyan gazdag és olyan ragyogó, mint amilyen talán még egy hercegnő sem volt ő előtte. Márványpalotában lakott, fogatokat tartott és szolgáltnak serege akkora volt, hogy, ha mindennap elcsapta volna egy-egy inasát vagy szobaleányát, és sohasem fogadott volna helyükbe, legalább kilencven évig kellett volna élnie, amig teljesen szolga nélkül marad. Pedig még hetven esztendő választotta el a kilencvenedik évtől.

János varga hűtlen felesége ezzel hát elérte volna a célját: gazdag lett, hercegnő lett, gyémánt csattos papucsban járt és udvarlóinak serege akkora volt, hogy annyi udvarlójuk a világ legszebb és legcsábítóbb hölgyeinek sem volt száz év óta. Szóval a varga felesége mindent elért, amit csak nagyravágyó álmaiban óhajthatott valaha.

Talán tökéletes is lehetett volna a szerencsése, ha a kaptafa bele nem szólt volna a dologba. A derék kaptát ugyanis János az elhagyott férj, egy darab ideig annál jobban verte, minél inkább világos lett előtte hogy hűtlen felesége sohasem fog visszatérni hozzá, amikor aztán a varga végkép megbizonyosodott arról, hogy soha vissza nem varázsolhatja (mivelhogy egy varázslónő ismerőse sem volt) az asszonyt, bánatában akkorát csapott szerszámával a kapta fejére, hogy ez — én magam láttam beleajult. —

Amikor a kapta felocsudott aléltsága-

vonat már hátrálni kezdett, és a lökés a tehervonatot a mögötte álló teherkocsira lökte. Maga a pálya is jelentékenyen megsérült. Hogy az összeütközésért kít terhel a felelőség, azt majd a megindítandó vizsgálat fogja kideríteni.

— **Nyilvános köszönet.** Kedves feledhetetlen gyermekünk gyászos elhunytával az irántunk megnyilatkozó részvétért egyenkint, lefizetni különkülön nem levén képesek köszönetünk és hálánkat kifejezni: ezúton mondunk hátsó köszönetet mindazoknak, akik e gyászos alkalmából velünk éreznek és bánatunkat, fájdalomunkat vigasztaló részvétükkel enyhíteni törekedtek. Isten, és áldása legyen velünk! Csurgo, 1906. dec. 12-én N. körösi Kalocsay Endre sk. és családja.

— **Lakatosáru gyár Nagyatádon.** Rotter Bernat atádi nagykereskedő lakatosáru gyárát letelest Nagyatádon, a fürdő utcában. Egyenlőre körülbelül 20 munkást szándékozik foglalkoztatni, később azonban kibővíti az üzemet.

— **Járasi Önszegélyző szövetkezet** céggel egy új hitelszövetkezet létesül városunkban melynek alakuló közgyűlése ma délután 4 órakor lesz. Az alakuló közgyűlésre ezúton is meghívják az érdeklődő közönséget az alapítók.

— **Arverés.** A Korona vendéglő bérletére vonatkozólag az árverést ma délután fogják megtartani a községházán, délután 2 órakor. Árverezők 2000 korona bánatpénzt tartoznak letenni.

— **Zene-matiné.** Értesítés December hó 16-án vasárnap d. u. pontban 5 órakor zene-előadás lesz a főgymnasium nagytermében Műsor 1) Mozart W. A „Figaro házassága” nyitány. Előadja a zenekar. 2) Beriot Ch., 3 ik Duo, Hegedű-duett. 3) Chovan „Magyar népdal változatok”. Zongoran négy kézre. 4) Trebel B. „Santa

Notte”. Sextett. Tagok beléptidíj nem fizetnek. Nem tagok számára a belépti díj 20 fillér.

— **(Legolosabb folyóirat.)** Pár nap előtt jelent meg a fővárosban, Negyedi Béla és Schröder Hugó szerkesztésben „A Jövő” című havi szemle első száma. Az izléses kiállítású könyvalaku folyóiratot művészi címlap díszíti. — „A Jövő” tartalma élénk és változatos. Többek között irtak bele: Szabolcska Mihály verset, Sziklay János tárcát, Petri Artur verset, Negyedi Béla tárcát. Azonkívül terjedelmes irodalmi, művészeti és közgazdasági rovat teszi tartalmassá a szemlét. „A Jövő” egész évi előfizetési ára 2 korona, mely beküldhető bélyegekben is. Egyes szám: 20 fillér. A legolosabb magyar folyóirat méltán megérdemli az olvasó közönség érdeklődését. Mutatványszámokat kívánatra küld „A jövő” kiadóhivatala: Budapest, VIII. Baross-tér 4. szám I. emelet.

Arverési hirdetmény.

Csurgo nagyközség előjárósága közhírré teszi, hogy a Főtéren levő „Korona”-vendéglő épületét, melék-helyiségeit a hozzá tartozó felszereléssel 1907. évi j a n u á r hó 1. napjától 1912. évi december hó 31-ig terjedő hat évre nyilvános árverés útján haszonbérbe adja.

Az árverést Csurgo nagyközség tanácstermében 1906 évi december hó 16. napján délután 3 órakor tartjuk meg. Árverési feltételek a jegyzői iro-

dában bármikor megtekinthetők a hivatalos órák alatt.

Árverezni szándékozók az árverés megtartása előtt 2000 (kettőezer) korona bánatpénzt tartoznak Csurgo 1906. november hó 26-án Sárközy Andor Pataki Antal jegyző. bíró.

Ilona Brikett

Egyedüli magyar brikett, tiszta szénből vegyi kötőanyag nélkül, salak mentes. Szagtalan! tüzelő anyag kapható bár milykis mennyiségben házhoz szállítva 100 kilónként 3 koronáért.

Pataki Antalnál Csurgón.

Udvarhelyen

Horváth Jozsef-féle vendéglő helyiség bérbeadó esetleg örökáron is eladó, Bővebb értesítést Horváth József vendéglős Udvarhelyen ad. — Posta Berzence.

ból, töprenkedni kezdett a helyzetén, s a maga kaptafa eszével lassanként rájött, hogy ha Janos varga boldogtalan a megszőkött felesége miatt, annak senki más nem látja a kárát, csak ő, meg újra csak ő Tudniillik ő az ártatlan kaptafa.

— Ez pedig tarthatatlan állapot — gondolta magában — s ennek véget kell vetni.

Arra azonban, hogy miképen vessen véget kétségbejítő helyzetének, talán életének, sohasem jött volna rá, ha egyszer egy vasárnapi munkaszünetkor álmában meg nem jelenik előtte a vén mézeskalácsos asszony és meg nem kérdezi tőle:

— Mondd csak jó kaptá, akarod-e hogy a vargáné visszatérjen a gazdához és ünnepeit hercegnőből megint egyszerű vargáné legyen?

— Hogyne akarnám — válaszolt lelkesülten a kaptá. — Csak azt nem tudom, kitűnő asszonyság, hogy miképp történhetnék meg ez a visszatérés?

— Hát úgy lelkem, nevetett csuf vigyorgással a mézeskalácsos, — ha te éj idején oda mégy az ablakához, és bekopogatsz rajta:

Kérd vissza tőlünk, amit megvetettél nálunk!

— Mi az, — kérdezte mohón a kaptá? A mindennapi kenyér, — felelt csöndesen az asszony, és a másik pillanatban eltűnt akár a pára.

Csakugyan, a kaptafa megfogadta a kalácsos asszony álombeli tanácsát, s éj idején bekopogtatott a hercegnővé lett Anna ablakán:

— Kérd vissza tőlünk, amit megvetettél nálunk!

— Igen, — felelt álmában a hercegnő és fölébred:

— Ehes vagyok.

Mivelhogy előtte való este a sok mulatságtól nem volt ideje vacsorázni s ma már hajnalodott.

— Ehes vagyok, — szolt újra, s csöndgetett a komornának, hogy hozzon be valamit ennivalót.

A komorna bejött, aztán kiment az ennivalóért. És megint viszájt. Ennivaló nélkül.

— Ehes vagyok, — szolt újra a her-

cegnő. — Miért nem hoztál be valami ennivalót?

A Komorna csöndesen felelt.

— Mert nincs, kegyelmes asszony.

— A kamarában!?

— Ott sincs!

— Sehoh sincs!

— Sehoh sincs, kegyelmes asszony!

Ezt most már gondolom, untató volna részletezni. A hercegnő sem hajnal sem reggel, sem délelőtt, sem délben, sem délután, sem este nem kapott ételt. Ha csöndgetett, ha kiabált, ha lármázott, ha leküldött a boltba, a válasz mindig ez volt:

— Nincs kegyelmes asszony. Nincs sincs.

Másnap épen úgy volt.

— Nincs étel. Sehoh sem kaptunk ételt, kegyelmes asszony. Sehoh, sehoh.

— Hanem, ha parancsolja, a gyémántcsattos cipőt fölsegíthetem a lábára. Föltehetem a gyémánt nyakéket is. Bekapcsolhatom a briliánt fülbevalót is. Ráadhatom az arannyal himzett csipkeruhát is.

Az inasok serege is jöhet hódolni. Az udvarlók is várnak, hogy bebocsássuk őket, és papucsra elé rakhassák legszeb bókjaikat. Hallga! Az udvari zenekar is játszik. A fizetett pompás tánczosnók is lejtek a tánczot. A vendégek is gyülekeznek már. Sőt az ezüst tálczák és arany csészék is csak a parancsra várnak hogy körülhordozzuk őket. Csupán, — oh, kegyelmes asszony! étel nincs a számára! Meg ital sincs!

— Anna, — a szép hercegasszony — a velencei tükör elé állott.

— Szép fülbevalók, mondotta, — boutonjait nézegetve. —

— Nyakékem is szép, fejdíszem is.

De kiáltott fel — én enni akarok!

Ehes vagyok!

— Nincs, — felelt a körben álló szolgálhad a háta mögött.

Anna gyémántcsattos cipőjére nézett.

— Nem lehet, — szolt révetegen, mint aki nincs tisztában a dolgokkal — nem lehetne ezt — eladni?

— Lehet eladni, el is lehet zálogosítani, — felelték a szolgálk, — de ételt azért a pénzért sem kaphatunk a számodra hercegnő.

— Hát ti nem esztek? — kérdezte

ingerülten a hercegnő. — Nektek sincs mit enni?

— De nekünk van, kegyelmes asszony — felelték a szolgálk. — Csupán neked nem adhatunk belőle enni. Mert amint azzal a szándékkal fogjuk meg a tálat, hogy hozzád vigyük és megkínáljunk belőle, a tál üresen marad kezünkben, s az étel, mint a pára, eltűnik.

Istenem, — kiáltott föl elkéserevedve — hát én hercegnő vagyok, gazdag vagyok és szép vagyok! És nincs, nincs betevő falatom!

S mivel már nagyon gyötörte az az éhség, keserves sirásra fakadt.

E pillanatban furcsa alaku fadarab ugrott eléje az asztalon. És gunyosan kérdezte:

— Éhes vagy, hercegnő?

A kaptafa még tovább is akarta folytatni a beszédet, hanem a hercegnő köztbevágott:

— Igen éhes vagyok. De nini . . .

A kaptafa, mert az volt a furcsa fadarab, csufondárosan nevetett: —

— Megvetted a mindennapi kenyéret, amit urad a becsületes János varga adott neked. Te hercegnő akartál lenni! Aranyban, gyémántokban akartál ragyogni! Látod, most meg van amit kívántál: a rang, a fény, az arany és a gyémánt; csupán az hiányzik, a mit megvetettél: a szerény mindennapi kenyér. A kenyér . . .

— Nini a mi kaptafánk! . . .

És mint egy bűnbánó Magdolna, megtört zokogással roskadt a kaptafára.

Ebben a pillanatban a pazar fényűzésnek berendezett szoba, amelyben voltak, egyszerre szétfoszlott, mint a tégés; a tükör pedig, amelyik előtt a hercegnő állott, ajtóvá vált, szétnyílt és a másik pillanatban Anna már zokogva borult urának, a becsületes János varganak a nyakába. Minthogy a tükörajtó egyenest a régi, szegényes otthonba nyílt.

A férj, nagy boldogságában, hogy visszatért a felesége, mindent megbocsátott. És mindössze csak ezt mondotta, tanulságképen, a megtért asszonynak:

— Jegyezd meg asszony, hogy ne csak a varga maradjon a kaptafánál, hanem a vargáné is!

Legolesőbb bevásárlási forrás.

DANZINGER ÁRMIN
SOMOGY-CSURGÓN.

Karácsonyi vásár!

Mindenféle ajándék tárgyak a legjutányosabb áron kaphatók.

Ajánlja dus raktárát mindennemű

üveg,- porcelán- és lámpa árukban,

továbbá alpacca, nickel tálcák és evőeszközökben, nagy választék étkező- kávé,- thea, mocca- és mosdo készletekben, vizes,- sörös,- boros- és likörös szervizekben és mindenféle dísz tárgyakban

Allandó nagy raktár a legjobb minőségű

képkerekekben ugy mind tükör- és ablaküvegekben.

Fűszer, liszt és csemege áruk első rendű minőségben és jutányos áron kaphatók.

Fő elvem a szolid kiszolgálás ugy áru, mint ár tekintetében, ami annál is inkább módomban áll mert áruimat vagon számra hozatom, hogy vevőimet teljes kifogástalanul kielégíthessem.

B. pártfogást kér

DANZINGER ÁRMIN
kereskedő.

22--26

RÓZSA JÁNOS Kaposvár, Fő-utca 31. sz.

Saját házában.

Ajnlja a legujabb gépekkel felszerelt

vegyészeti ruhatisztító és gőzműfestő gyárat

mely bármelyik külföldi gyárral felveszi a versenyt.

Nálam tisztított ruhákért jótállok, hogy a foltok nem ütnek vissza.

Kérem a modern vegytisztítást ne tessék a szabófolt tisztítással összetéveszteni

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

19—26

Csurgon, 1906 Nyomatott Vago Gyulanal.

